

Výstava „1943 - Československá armáda na východní frontě“ zahájena a kniha o zahraničních operacích Armády ČR pokřtěna

10.11.2023 - | Vojenský historický ústav Praha

„Loni na konci října jsem vás na tomto místě mohl uvítat, když se po náročné a citlivé rekonstrukci, v plné kráse opět otevřelo Armádní muzeum Žižkov. Nyní Vám mohu ve stručnosti říci, jak úspěšný rok máme za sebou. Rekonstrukce muzea byla oceněna titulem Stavba roku 2022, získali jsme také první místo v soutěži Gloria musaealis v kategorii muzejní počin roku. Muzejní expozice upoutaly velkou pozornost odborné i laické veřejnosti. V uplynulém roce do Armádního muzea Žižkov zavítalo na sto sedmdesát tisíc zájemců o historii. Prohlídka našeho muzea se stala pevnou součástí výuky dějepisu, svědčí o tom ostatně i to, že dvacet tisíc žáků základních a středních škol přišlo do muzea se svými pedagogy a využilo naše edukativní programy,“ uvedl ředitel Vojenského historického ústavu Praha, brigádní generál Aleš Knížek s tím, že výstava 1943 ČESKOSLOVENSKÁ ARMÁDA NA VÝCHODNÍ FRONTĚ a zcela ojedinělá kniha završují tento úspěšný rok.

Úvodní část výstavy „1943 - Československá armáda na východní frontě“ reflektuje období 1939 až 1942, přibližuje boj proti německé okupační moci ve stínu stalinského režimu, kdy řada československých občanů odhodlaných bojovat za svobodu skončila v sovětských lágrech. Dále se věnuje vzniku čs. jednotky v Buzuluku, jejímu bojovému vystoupení u Sokolova, bitvě o Charkov a osvobození Kyjeva, kde se českoslovenští vojáci vyznamenali. Zabývá se také válečnými osudy významných osobností našich vojenských dějin - např. Otakara Jaroše, Ludvíka Svobody, Heliodora Píky, Josefa Buršíka, Antonína Sochora a Richarda Tesaříka.

„Oceňuji, že historici na této výstavě popsali kromě válečných faktů o čs. armádě i krutost stalinského režimu. O hrůzách gulagů nám zde vyprávějí českoslovenští občané z Podkarpatské Rusi, kteří utíkali před násilnostmi maďarských okupantů. Bohužel, jak vidíme v současné válce na Ukrajině, úcta k lidskému životu je i v dnešním Putinově Rusku stále neznámým slovem,“ řekla v projevu ministryně obrany Jana Černochová.

Na výstavě lze vidět řadu unikátních sbírkových předmětů z fondů Vojenského historického ústavu Praha, například jmenování pplk. Ludvíka Svobody velitelem čs. vojenské jednotky, snímky, které vyfotil Otakar Jaroš nebo osobní věci Richarda Tesaříka a Antonína Sochora. Návštěvníky upoutá také dioráma, které zachycuje výjev z bojů u Sokolova, obranné postavení československých vojáků u pravoslavného kostela.

V závěru expozice je připomenuta skutečnost, že hrdinství československých vojáků, kteří bojovali na východní frontě, bylo za minulého režimu deformováno ve prospěch komunistické ideologie, řada hrdinů byla perzekvována a vymazána z fotografií a historie.

První kniha mapující zahraniční operace Armády ČR

V rámci vernisáže byla slavnostně pokřtěna kniha „Zahraniční operace Armády České republiky v obrazech“. Tato kniha vůbec poprvé a v uceleném rozsahu prostřednictvím mnoha fotografií doplněných texty na 380 stranách mapuje všechny novodobé zahraniční operace, jichž se zúčastnili

čeští vojáci. Většina fotografií, které přibližují jednotlivé operace, má v knize svou premiéru. Některé jsou ze sbírek Vojenského historického ústavu Praha, některé se podařilo autorovi nprap. Leoši Krejčovi získat pro tuto knihu od účastníků zahraničních misí. „Původně jsme jich shromáždili 700 tisíc, pak byl výběr 50 tisíc, redukovaný výběr 13 tisíc a nakonec finální čítající téměř 800 snímků,“ řekl ve své řeči při křtu knihy nprap. Leoš Krejča z Odboru monitoringu novodobých operací AČR a zahraničních aktivit VHÚ Praha.

Unikátní fotografie vyzdvihla při křtu i ministryně obrany Jana Černochová. „Máme před sebou nejen encyklopedii zahraničních operací, ale především unikátní sbírku fotografií. Ty přinášejí obraz „neobyčejně obyčejných“ životů vojenských profesionálů se všemi jejich radostmi, starostmi, bohužel však také i chvílemi smutku, které služba v zahraničních operacích přináší,“ konstatovala ministryně obrany a popřála všem vojákům, aby z budoucích zahraničních operací přiváželi co nejméně smutných vzpomínek.

<https://www.vhu.cz/vystava-1943-ceskoslovenska-armada-na-vychodni-fronte-zahajena-a-kniha-o-zahr-anicnich-operacich-armady-cr-pokrtena>